

Göç Yollarında Görülmeyen Hayatlar

Unseen Lives
on Migration Routes

Adana, Gaziantep ve Şanlıurfa'da
Yaşayan Suriyeli Göçebe ve Yarı-Göçebe
Topluluklar ve Adana Ovası'nda Geçici
Çadır Yerleşimlerinde Yaşayan Suriyeli
Mevsimlik Gezici Tarım İşçileri

Syrian Nomadic and Semi-Nomadic Communities
Living in Adana, Gaziantep and Şanlıurfa
Provinces and Syrian Seasonal Migrant
Agricultural Workers Living in Temporary Tent
Settlements on Adana Plain

Fotoğraf Albümü

Photo Album

Göç Yollarında Görülmeyen Hayatlar / Fotoğraf Albümü

Unseen Lives on Migration Routes / Photo Album

Proje Koordinatörü / Project coordinator

Ertan Karabıyık

Proje Yönetici Asistanı / Project Manager Assistant

Selin Ayaeş

Proje Danışmanları / Project Consultants

Bürge Akbulut

Ertan Karabıyık

Seda Akço

Saha Çalışması / Field Work

Ayşe Özsoy

Ertan Karabıyık

Mustafa Divana

Özgür Çetinkaya

Selin Ayaeş

Tasarım / Design

Karaşın Grafik Tasarım

Fotoğraflar / Photographs

Kalkınma Atölyesi / Development Workshop

Basım / Printed by

Altan Matbaası, 750 adet basılmıştır, Ağustos 2020

Altan Matbaası in 750 copies, August 2020

 Bu yayın bir kamu malıdır. Bir kısmından veya tamamından alıntı yapılabilmesi ve çoğaltılabilmesi için Kalkınma Atölyesi'nden izin alınmasına gerek yoktur.

This publication is a public property. Quotations can be made by citing the source; the full document or a part of it can be reproduced, photocopied, copied in electronic environments and disseminated widely without permission.

Uluslararası insani yardım kuruluşu GOAL, bu yayının hazırlık ve yayımını, GOAL tarafından Türkiye'de yürütülmekte olan ve Avrupa Birliği İnsani Yardım tarafından finanse edilen LINK projesi kapsamında desteklemiştir. GOAL ve iştirakleri bu yayının içeriğinden sorumlu değildir ve bu yayında aktarılan bilgi ve düşünceler GOAL'ün görüşlerini yansıtır ya da temsil eder şekilde alınmamalıdır.

GOAL, an international humanitarian organization, supported the production and dissemination of this publication under LINK, a project GOAL has implemented in Turkey with funding from European Union Humanitarian Aid. GOAL or its subsidiaries are not responsible for the contents of this publication, and the information and opinions presented in this publication should not be taken to reflect or represent GOAL's views.

Avrupa Birliği
İnsani Yardım
tarafından
finanse
edilmektedir.

Bu yayın, Avrupa Birliği'nin mali yardımı ile yürütülen insani yardım faaliyetlerini kapsamaktadır. Burada ifade edilen görüşler, hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin resmi görüşünü yansıtacak şekilde alınmamalıdır ve Avrupa Komisyonu, içerdiği bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu değildir.

This publication covers humanitarian aid activities implemented with the financial assistance of the European Union. The views expressed herein should not be taken, in any way, to reflect the official opinion of the European Union, and the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

Göç Yollarında

Görölmeyen Hayatlar

Unseen Lives
on Migration Routes

Adana, Gaziantep ve Şanlıurfa'da
Yaşayan Suriyeli Göçebe ve Yarı-Göçebe
Topluluklar ve Adana Ovası'nda Geçici
Çadır Yerleşimlerinde Yaşayan Suriyeli
Mevsimlik Gezici Tarım İşçileri

Syrian Nomadic and Semi-Nomadic Communities
living in Adana, Gaziantep and Şanlıurfa
Provinces and Syrian Seasonal Migrant
Agricultural Workers living in Temporary Tent
Settlements on Adana Plain

Fotoğraf Albümü

Photo Album

2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaş ve çatışmalı süreç hâlâ etkisini göstermeye devam ederken, ülke nüfusunda büyük değişiklikler ortaya çıkmıştır. Bugün, savaş öncesi 22 milyonluk Suriye nüfusunun neredeyse yarısı göçmen olmuştur.

Göçün getirmiş olduğu sosyal ve ekonomik tedirginlikle bölgede çeşitli insani yardım ve sosyal uyum programları uygulansa da bu programların tüm hedef grubun ihtiyaçlarını kapsamadığı bir gerçektir. Ülkeye gelen yoğun Suriyeli nüfusu, hedef gruba yönelik uygulanan sosyal uyum ve insani yardım programlarının çeşitli nedenlerle yeterli olmamasıyla sonuçlanmıştır.

2019 Kasım – 2020 Ocak aylarında Kalkınma Atölyesi tarafından Adana, Gaziantep ve Şanlıurfa’da yaşayan Suriyeli göçebe ve yarı göçebe topluluklar ile Adana Ovası’nda yaşayan Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçilerinin mevcut durum ve ihtiyaçlarını saptamaya yönelik bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

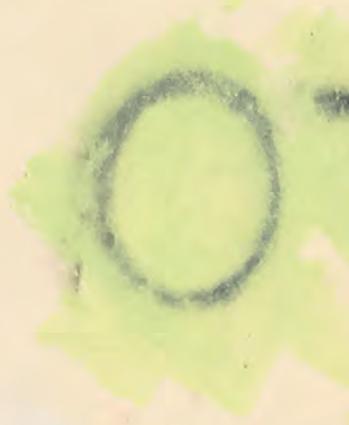
Bu fotoğraf albümü, Adana, Gaziantep ve Şanlıurfa’da yaşayan Suriyeli göçebe ve yarı göçebe topluluklar ile Adana Ovası’nda yaşayan Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçilerinin mevcut durum ve ihtiyaç analizleri kapsamında yayınlanan raporun bir eki niteliğindedir. Araştırma kapsamında yapılan saha çalışması sırasında, tüm görüşmeler, görüşme yapılan kişilerin izni dahilinde yapılmış, toplanan verilerin kişisel bilgileri saklı tutularak, nasıl ve hangi amaçla kullanılacağına dair bilgilendirmeler yapılmıştır. Yine aynı şekilde, saha araştırması sırasında çekilen fotoğraflar, izinler dahilinde çekilmiştir.

The outbreak of civil war in Syria in 2011 triggered significant changes in the population composition of the country. Today, almost one half of the Syrian population (totalling 22 million people) have been displaced.

Even though various humanitarian and social adaptation programs are implemented in the region, because of the uneasiness in the social and economic brought by migration, it is a fact that these programs do not cover the needs of the entire target group. The large Syrian population coming to the country has resulted in inadequate gaps in social cohesion and humanitarian aid programs for the target group for various reasons. Between November 2019 and January 2020, research was carried out by 'Development Workshop' to determine the current situation and needs of Syrian seasonal agricultural workers living in Adana Plain and Syrian nomadic and semi nomadic communities living in Adana, Gaziantep and Şanlıurfa.

This photo album is an annex to the report published within the scope of the current situation and needs analysis of Syrian nomadic and semi-nomadic communities living in Adana, Gaziantep and Şanlıurfa and Syrian seasonal agricultural workers living in Adana Plain. During the field study conducted within the scope of the research, all interviews were conducted with the consent of the interviewees, and information was provided to them on how and for what purpose the collected data would be used, whilst keeping personal information confidential. Likewise, photos taken during the field research were taken with the depicted persons' consent.

ARKHAZAK
SAPISIMO
ZIFIRBIR

Suriyeli Abdallara ait çadırlar / Ocak 2020
Tents of the Syrian Abdal / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

Saha araştırması sırasında yaşam ortamlarının en temel problemlerinin neler olduğu sorulduğunda, yeterli yiyecek ve ısınma malzemesinin bulunamaması, barınma koşullarının kötölüğü (çadırların yazın çok sıcak olması, yağmurda su basması), açıkta fazla miktarda çöp bulunması ve çevre ilaçlamasının eksikliği nedeniyle sinek ve haşerelerle mücadelede yaşanan zorluklardan bahsedilmiştir.

When asked about the most basic problems of living conditions were during the field research, they mentioned insufficient food and heating sources, poor shelter conditions (tents being very hot in summer, or flooded by rain), excessive amount of garbage in the open area, and lack of insecticide spraying.

1 Suriyeli Abdallara ait çadırın içi / Ocak 2020
Inside the tent of the Syrian Abdal / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

2 Suriyeli göçebe ve yarı göçebe toplulukların yoğun olarak yaşadığı mahalleler / Ocak 2020
Densely populated neighborhoods where Syrian nomadic and semi-nomadic communities live / January 2020
(Şehitkamil / Gaziantep)

3 Suriyeli Abdallara ait çadırlar / Ocak 2020
Tents of the Syrian Abdal / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

4 Suriyeli Domlara ait çadırlar / Ocak 2020
Tents of Syrian Dom / January 2020
(Ceylanpınar / Şanlıurfa)

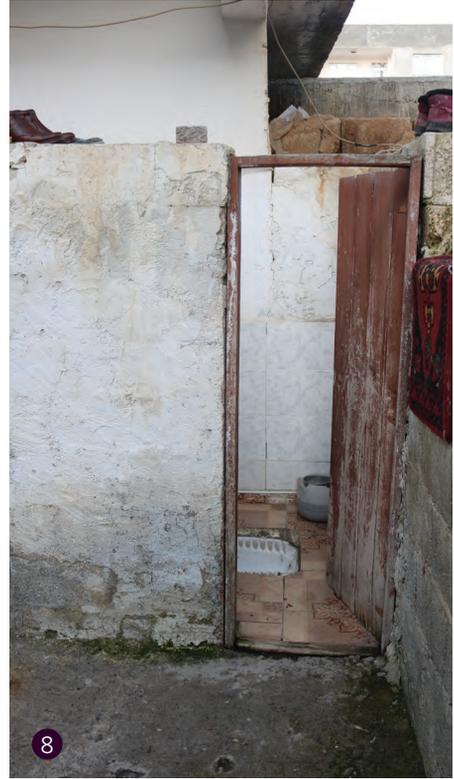
5 Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçilerine ait çadırlar / Ocak 2020
Tents of Syrian seasonal agricultural workers / January 2020
(Karataş/Adana)

6 Suriyeli Abdalların yoğun olarak yaşadığı mahalleler / Ocak 2020
Densely populated neighborhoods where the Syrian Abdal live / January 2020
(Haliliye / Şanlıurfa)

7 Suriyeli Domlara ait çadırlar / Ocak 2020
Tents of The Syrian Dom / January 2020
(Ceylanpınar / Şanlıurfa)

8 Suriyeli Abdallara ait konutlar / Ocak 2020
Housing of The Syrian Abdal / January 2020
(Akçakale / Şanlıurfa)

9 Suriyeli Göçebe ve yarı göçebelerin kullandıkları konutlar / Ocak 2020
Syrian nomadic and semi-nomads houses / January 2020
(Ceylanpınar / Şanlıurfa)

Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçilerine ait çadırlar / Ocak 2020
Tents of Syrian seasonal agricultural workers / January 2020
(Yumurtalık / Adana)

Suriyeli göçebelerin yaşadığı
bir depo / Ocak 2020

A warehouse where Syrian
nomads live / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

“

Soba yakarız. Soba sadece
manzara, kendini ısıtmaz.
Naylon, çalı çırpı yakarız.
Odunumuz yok.

*We light the stove. It's just for the view,
it doesn't even heat up. We burn nylon
and twigs. We have no wood.*

45%

Türkiye’de geçici koruma kapsamında bulunan Suriyeli nüfusun yüzde 46’sı 18 yaş altı çocuklardır.

46 percent of the Syrian population covered by temporary protection in Turkey are children under the age of 18.

Suriyeli göçebelerin yoğun olarak yaşadığı mahalleler / Ocak 2020
Densely populated neighborhoods where Syrian nomads live / January 2020
(Haliliye / Şanlıurfa)

Suriyeli göçebelerin yaşadığı mahallelerde çocuklar / Ocak 2020
Children in neighborhoods where Syrian nomads live / January 2020
(Nurdağı / Gaziantep)

Suriyeli göçebelerin yaşadığı mahallelerde çocuklar / Ocak 2020
Children in neighborhoods where Syrian nomads live / January 2020
(Nurdağı / Gaziantep)

Göçebe ve
yarı-göçebe
topluluklarda
çocukların
tamamına yakını
eğitim hakkında
yoksundur.

*In nomadic and
semi-nomadic
communities, almost
all children lack
access to education.*

“

Çocukların
okumasını istiyorum.
Okusunlar, böyle
yaşamassınlar.

*I want the kids to go to
school. Let them study,
not live like this.*

Ocak / January 2020 (Nurdağı / Gaziantep)

Suriyeli Abdallara ait bir çadır yerleşimi / Ocak 2020
A tent settlement belonging to the Syrian Abdal / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

“

Büyüyünce okula
göndereceğim
çocukları. Okul
çok önemli. Ben
çöp topluyorum.
Onlar daha iyi işler
yapsınlar.

*I will send the kids
to school when they
grow up. School is
very important. I
collect garbage. Let
them do better.*

Suriyeli Abdallara ait bir adır yerleşimi / Ocak 2020
A tent settlement belonging to the Syrian Abdal / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçilerine ait bir çadır yerleşimi / Ocak 2020
A tent settlement belonging to Syrian seasonal agricultural workers / January 2020
(Yüreğir / Adana)

Suriyeli Abdallara ait bir çadır yerleşimi / Ocak 2020
A tent settlement belonging to the Syrian Abdal / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

Abdallar okula gitmez,
göç ediyoruz, bu
yüzden. Bizimkileri
okula yollamazlar,
biz de yollamayız.
Biz göçer konarız.
Eğitim ne katkı sağlar
bilmem.

*The Abdal do not go to
school, we migrate, that's
why. They don't send our
people to school, nor do
we. We are nomadic. I
don't know what education
contributes to.*

Suriyeli göçebelerin yoğun olarak yaşadığı mahalleler / Ocak 2020
Densely populated neighborhoods where Syrian nomads live / January 2020
(Yüreğir / Adana)

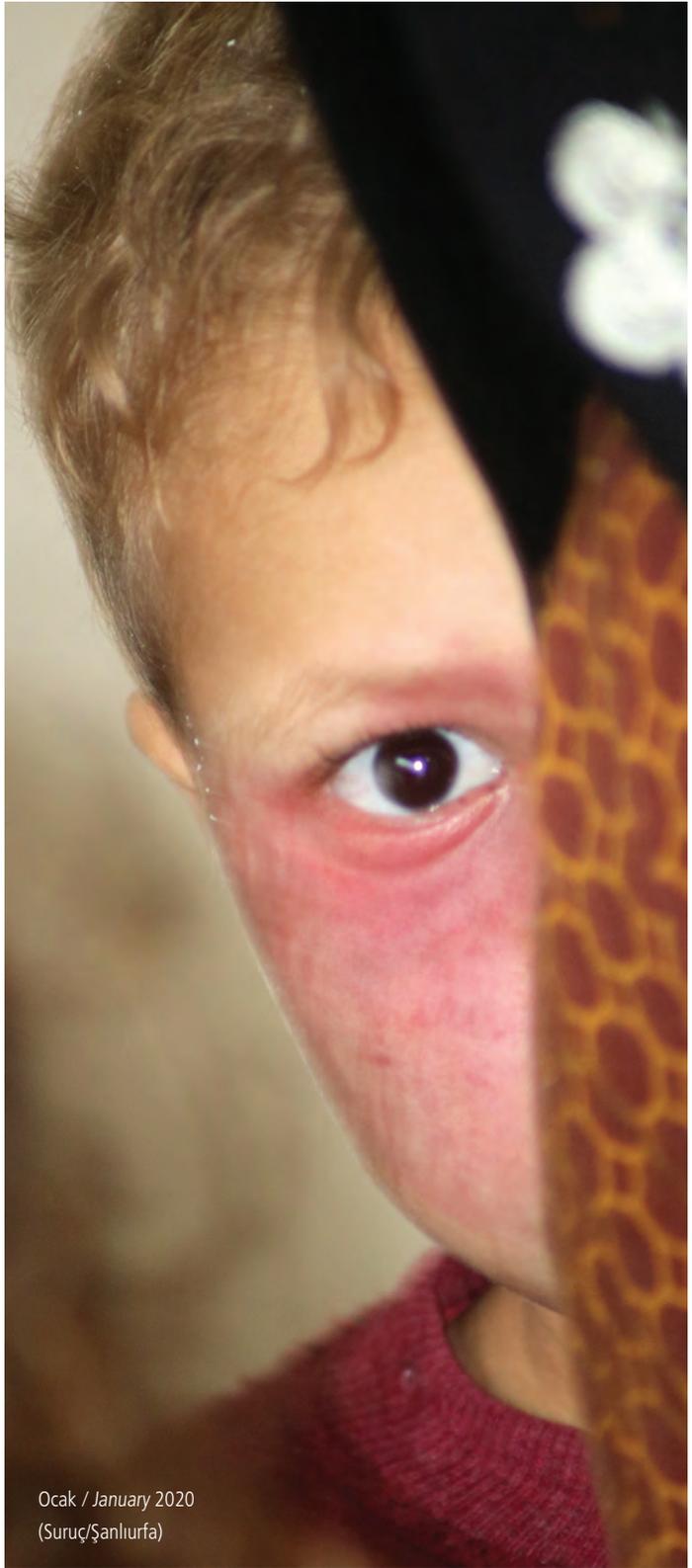
Suriyeli Abdalların ekmeği pişirdiği bir sac ocak / Ocak 2020
A steel plate where the Syrian Abdal bake bread / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

“

Çocuklar bazen aç uyuyor, başka şey düşünecek halimiz yok.

Children sometimes go to bed hungry, we don't have anything else to think about.

Ocak / January 2020
(Suruç/Şanlıurfa)

5

Çocuklar vakitlerini güvenli ve hijyenik olmayan ortamlarda geçirmektedir.

Children spend their time in unsafe and unhygienic environments.

- 1 Suriyeli Dom bir çocuk / Ocak 2020
Syrian Dom boy / January 2020
(Suruç / Şanlıurfa)
- 2 Suriyeli Abdallara ait çadır yerleşimi / Ocak 2020
Tent settlement of the Syrian Abdal / January 2020
(Nizip / Gaziantep)
- 3 Suriyeli Dom bir çocuk / Ocak 2020
A Syrian Dom child / January 2020
(Suruç / Şanlıurfa)
- 4 Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçileri çadır alanlarındaki elektrik tehlikesi / Ocak 2020
Electricity hazard in the tent areas of Syrian migrant agricultural workers / January 2020
(Karataş / Adana)
- 5 Suriyeli Abdallara ait açadır yerleşimi. / Ocak 2020
Tent settlement of the Syrian Abdal. / January 2020
(Nizip / Gaziantep)
- 6 Suriyeli Abdallara ait açadır yerleşimi / Ocak 2020
Tent settlement of the Syrian Abdal / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

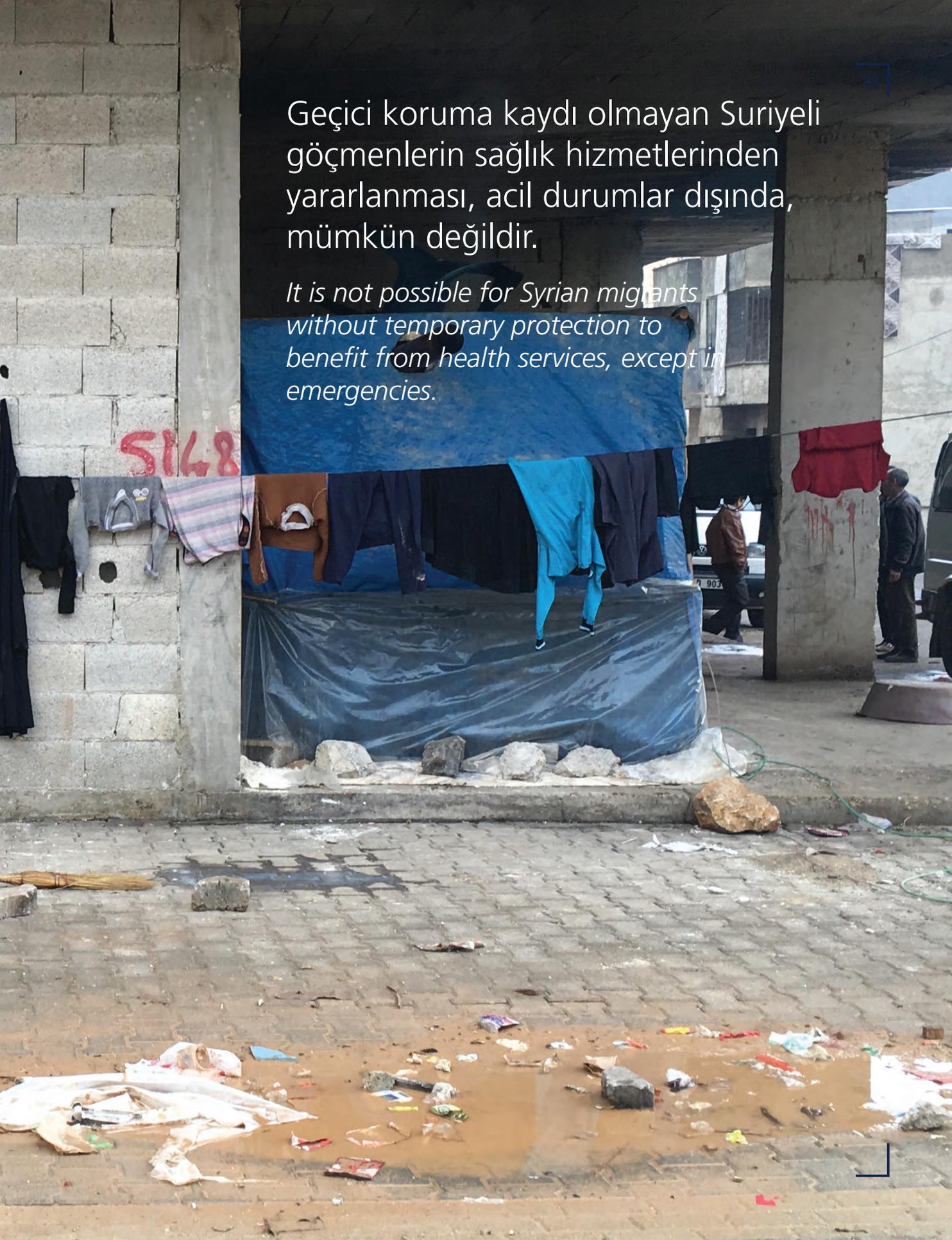
6

Suriyeli göçebelerin yoğun olarak yaşadığı mahalleler / Ocak 2020
Densely populated neighborhoods where Syrian nomads live / January 2020
(Haliliye / Şanlıurfa)

Geçici koruma kaydı olmayan Suriyeli göçmenlerin sağlık hizmetlerinden yararlanması, acil durumlar dışında, mümkün değildir.

It is not possible for Syrian migrants without temporary protection to benefit from health services, except in emergencies.

Ocak / January 2020 (Gaziantep / Şahinbey)

“

Hastaneden çok fayda alamıyoruz. İdare ediyoruz sadece. Dil ve para sorunu var. Hastalıklarımıza tahammül ediyoruz. Bizim için her şey zor, her şey duvar.

We cannot get much benefit from the hospital. We just manage. There are language and money problems. We tolerate our diseases. Everything is difficult for us; there is an obstacle for everything.

Suriyeli Abdallara ait bir çadır / Ocak 2020
A tent that belongs to the Syrian Abdal /
January 2020
(Nizip / Gaziantep)

Suriyeli göçmenlere ait bir konut / Ocak 2020
A residence belonging to Syrian nomads / January 2020
(Akçakale / Şanlıurfa)

Suriyeli göçbelerin yoğun olarak bulunduğu
ikinci el eşya pazarı / Ocak 2020
A second-hand market where Syrian
migrants work / January 2020
(Seyhan / Adana)

Geçici koruma
kapsamında
ve istihdam
yaşında olan
Suriyeliler'in
oldukça az bir
bölümünün
çalışma izni
bulunmaktadır.

*Few of the Syrians who
are under temporary
protection and are of
legal working age have a
work permit.*

Hurda toplayıp satan bir Suriyeli göçebe / Ocak 2020
 A Syrian nomads who collects and sells scrap / January 2020
 (Yüreğir / Adana)

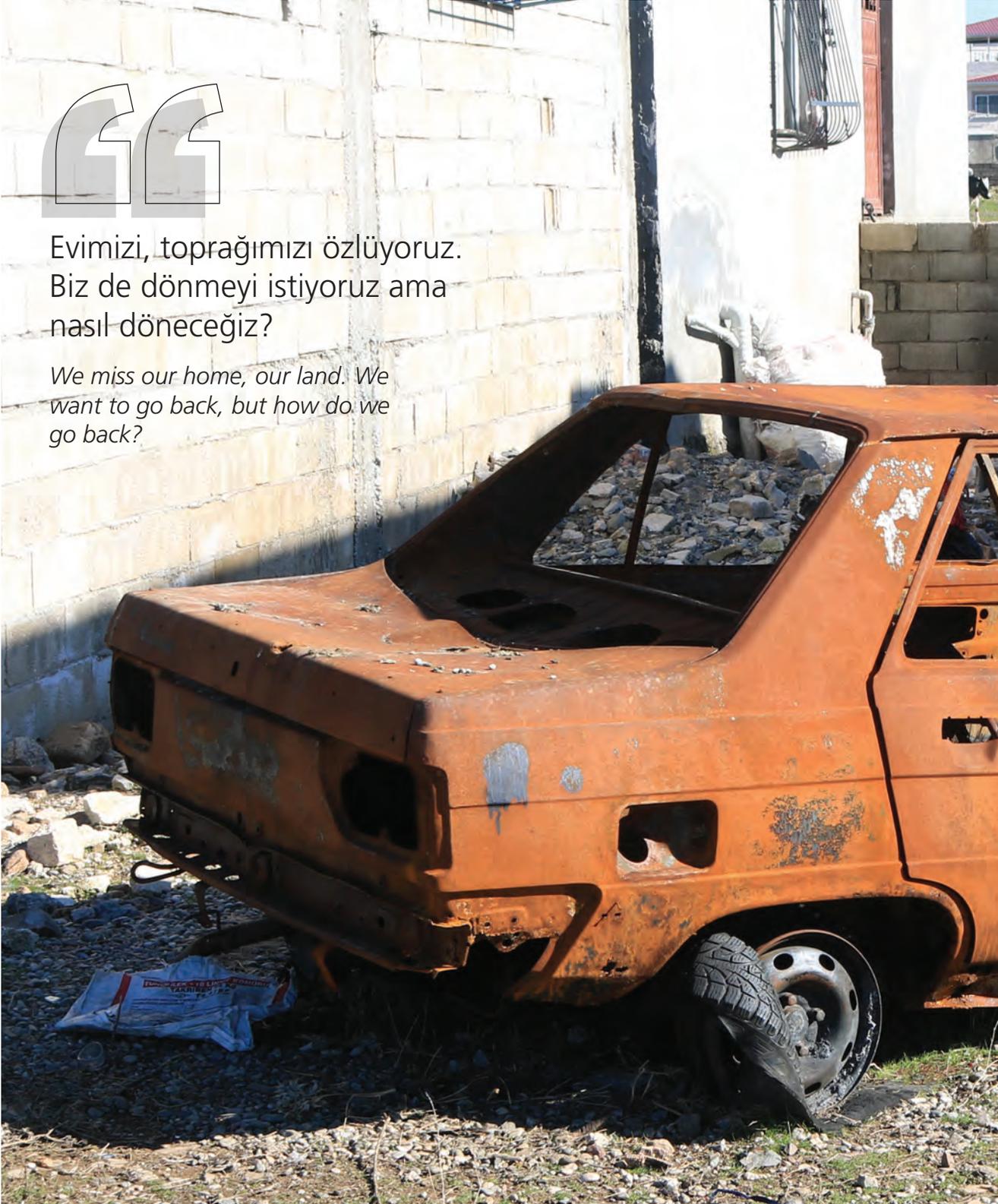
Bazen günde 14 saat çalışıyoruz. Haftada 1-2 gün çalışırız. Çok iş olmuyor kışın. Olsa her gün çalışırız, ihtiyacımız var.

Sometimes we work 14 hours a day. We work 1-2 days a week. There is not much work in the winter. If there was work to do, we would work every day though, we need it.

“

Evimizi, toprağımızı özleyyoruz.
Biz de dönmeyi istiyoruz ama
nasıl döneceğiz?

*We miss our home, our land. We
want to go back, but how do we
go back?*

Suriyeli göçebelerin yoğun olarak yaşadığı mahalleler / Ocak 2020
Densely populated neighborhoods where Syrian migrants live / January 2020
(Yüreğir / Adana)

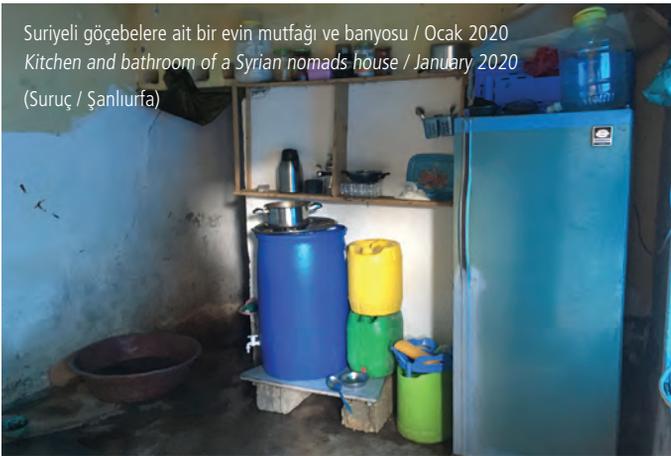
Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçileri çadır yerleşimlerinde su kaynağı / Ocak 2020
A source of water in tent settlements of Syrian seasonal agricultural workers / January 2020
(Yüreğir / Adana)

Suriyeli göçebelere ait bir çadır yerleşimi / Ocak 2020
A tent settlement of Syrian migrant / January 2020
(Nizip / Gaziantep)

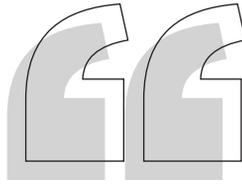

Suriyeli göçebelere ait bir evin mutfağı ve banyosu / Ocak 2020
Kitchen and bathroom of a Syrian nomads house / January 2020
(Suruç / Şanlıurfa)

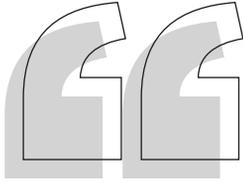

Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçilerine ait çadır yerleşiminde su kaynağı
Ocak 2020
A source of water in tent settlements of Syrian seasonal agricultural workers /
January 2020
(Karataş / Adana)

Su köyden boru ile geliyor.
Köyden suyu kısıyorlar,
yetmiyor. Taşıma suyu
getiriyoruz biz de. Su
sağlıklıdır, devlet getirdiyse,
test yapmıştır.

*The water comes from the village
by pipes. They cut down the water
from the village, it is not enough.
We bring the water by carrying it.
The water is healthy, if the state
brings it, it means the water is
tested.*

10 yaş ve üzeri çalışır. 5-6 yaşı çavuş kabul etmez zaten. Kız-erkek fark etmez ama çocuklar daha hafif işleri yapar. Fide dikiminde mesela. Çok küçük çocukları tarla sahipleri de kabul etmiyor. Hayat zor, zorunda kalıyoruz. Karnımızı doyurmak için çocuklar da çalışıp destek oluyorlar.

Children 10 years and older work. Agricultural intermediary does not accept those who are 5-6 years old. It doesn't matter girl or boy, but kids do lighter jobs. For example they plant seedlings. Field owners do not accept very young children. Life is hard, we have to do it. Children also support and work to fill our stomach.

Suriyeli mevsimlik gezici tarım işçilerine ait bir çadır yerleşimi / Ocak 2020
A tent settlement belonging to Syrian seasonal agricultural workers / January 2020
(Yüreğir / Adana)

Suriyeli göçebelerin yoğun olarak yaşadığı mahalleler / Ocak 2020
Densely populated neighborhoods where Syrian nomads live / January 2020
(Birecik / Şanlıurfa)

SETEGOLD
KEMLOK

PARKI

ASK DA WIM
HACAN

ZOTO.5

...!

EYLIPER

XIRIYUSUF REMA

IDRIS

BAHRAM

CAFER
SERCAN

NOTOS

BANAN

IDRIS

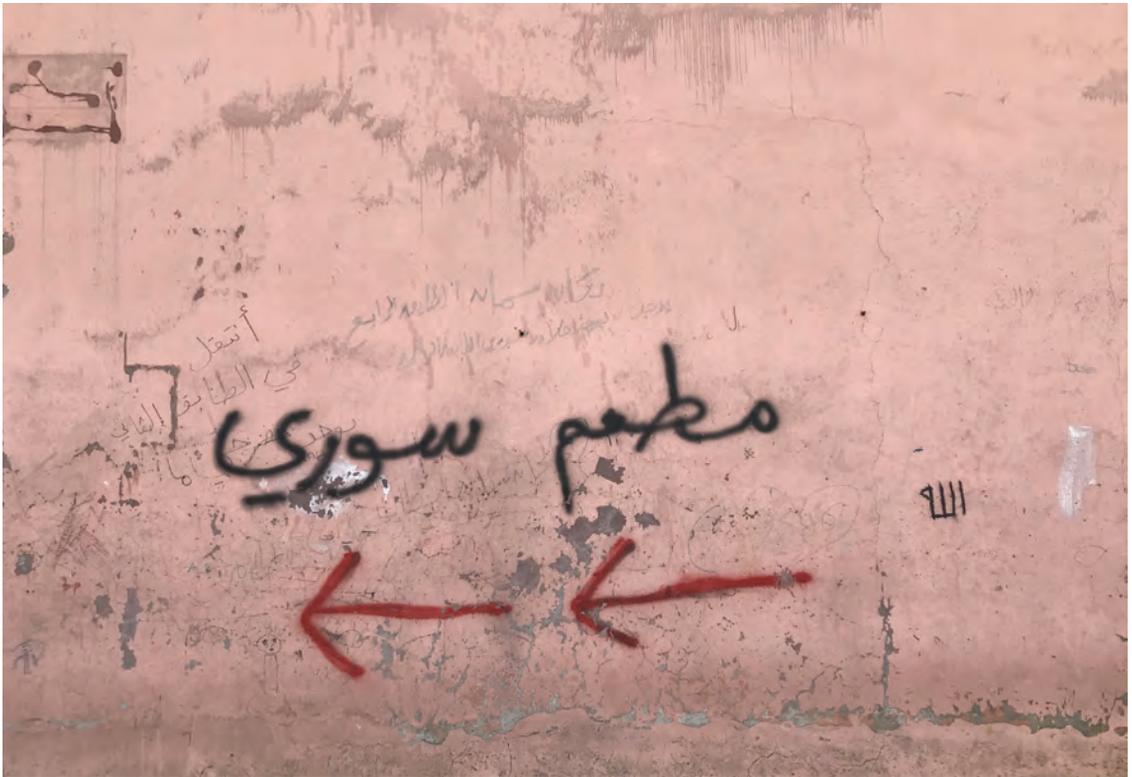
...

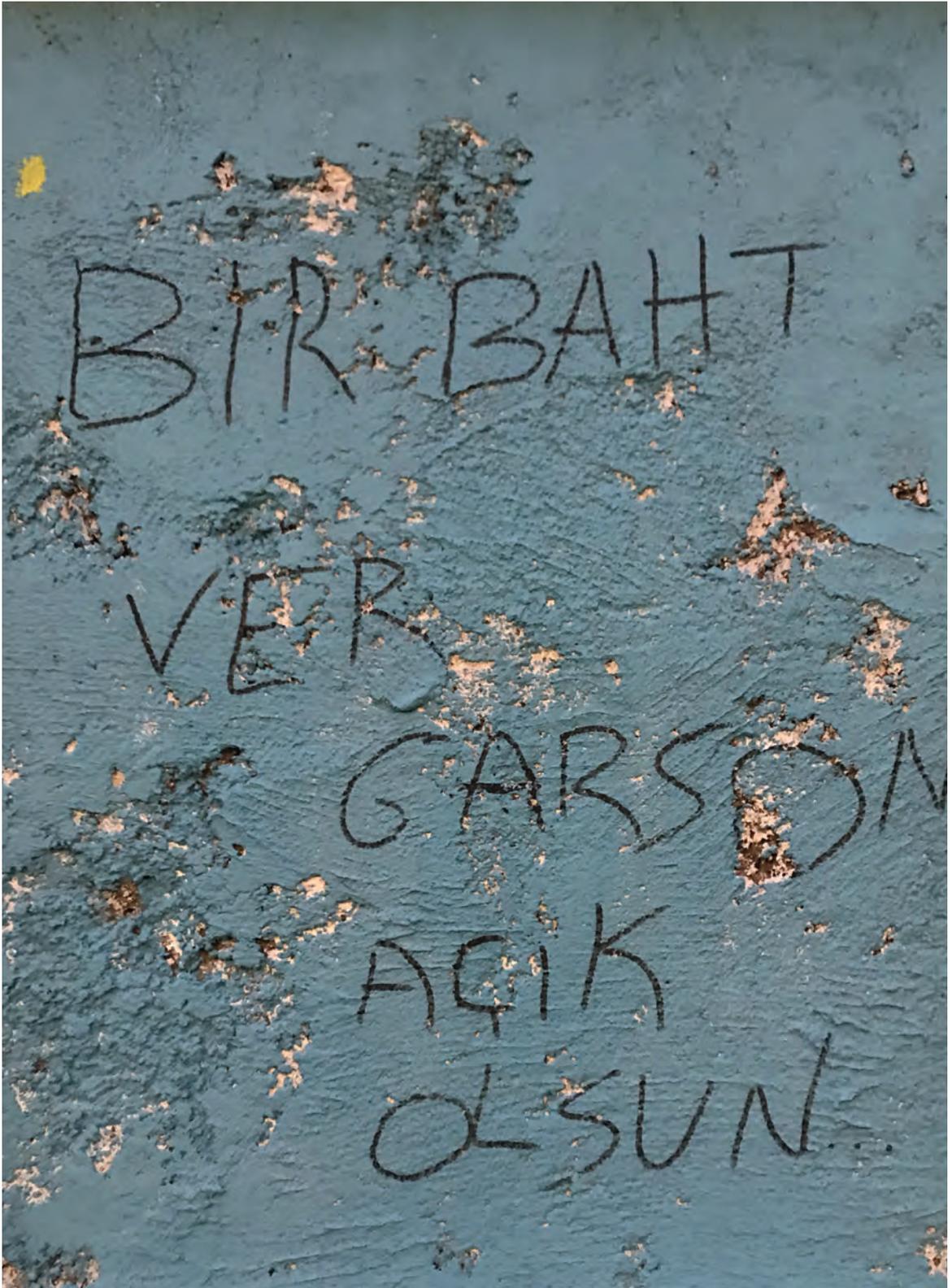
FRM ISI
RAFINDAN YAPILMIŞTIR
90 23 25 www.frmisi.com
DOĞALGAZ ACİL 187

Handwritten red markings on the left wall, including a large '1' and other symbols.

Handwritten red markings on the right wall, including the number '28' and '2'.

İki heb nesmi
Virdi Oda
Muzet destolai
Daha

**KALKINMA
ATÖLYESİ**

Çankaya Mah. Üsküp Cad.
16/14 / Çankaya - Ankara
(541) 457 31 90

 www.ka.org.tr
 info@ka.org.tr

  [kalkinmaatolyesi](#)
  [kalkinmatolyesi](#)